

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Wyngaerden der sele

Veghe, Johannes

Hiltrup, 1940

16. Kap. Noch staen in marien wyngaerden allerleye kostele kruden aller
gracien

urn:nbn:de:hbz:466:1-30728

in mynlicheit. Dyn hilghe leven verluchtet alle kerken in
 tijt unde all dat daer in is; dyn teghenwoerdicheit ver-
 blydet oick den oversten tempel in ewicheit. Du bist glorie
 jherusalems, dyn overvloedighe genoechte verblydet de stad
 5 godes in ewicheit. O konyngghynne^{1*} der barmherticheit, o
 bloeme aller schoenheit, ghiff doch my^{2*} een kleyne bloe-
 maken ut dyns wyngaerdens vulheit; daermede bedecke myn
 lelicheit. Waerlike dyn wyngaerden is over all^{3*} vull bloe-
 mycheyden,^{4*} mer du selven bist bloeme boven all um dyn
 10 weerdicheit. Du hebst alten mennyghen mensche ghehulpen
 ut syn eeslicheit eder lelicheit overmits dyn unverganclike
 rijcheit allene um dyn moederlike mildicheit, en wil my
 nicht verlaten in tijt noch in ewicheit.

O ynnighe sele, een luttel hebstu nu^{5*} ghemerket, woe koste-
 15 len bloeme^{6*} maria selven^{7*} is. Och is de^{8*} bloeme aldus ut-
 verkoerne, wat mach dan de^{9*} vrucht wesen. Claerlike de
 vrucht is jhesus, marien kynd, dyn salicheit. Desse edele
 vrucht machstu een weynich kennen in den nae volgende
 wyngaerden, dattu nae em hungerich werdest unde smaken
 20 in den lesten ewyghen wyngaerden^{10*} daer du in em, van
 em unde um em salich moghest werden in ewicheit.

XVI. Kap.

Noch staen in marien wyngaerden allerleye kostele kruden
 aller graciën.

25 Na dattu in marien wyngaerden eerst ghemerket hebst, den
 kostelen boeme unde daer naest edele bloemen, dan salstu
 daer oick merken, o ynnighe sele, de edele kruden. Waer-
 like in marien wyngaerden staen alle kostele kruden aller
 graciën unde dogheden. Daer umme woert de overste key-
 30 ser ghetreckt ut syn hoecheit in desses wyngaerdens edel-
 heit. In den boeke der leefden staet,¹ dat de mynnende sele
 van eren brudegom sprac ut eers herten vrolicheit:^{11*} Myn
 leeff eder

^{1*} *keyserynne* ^{2*} *my doch* ^{3*} — *all* ^{4*} *blomicheit*
^{5*} — *nu* ^{6*} *† dat* ^{7*} — *selven* ^{8*} *dusse* ^{9*} *ere † edele*
^{10*} — *dattu nae em hungerich werdest unde smaken in den*
lesten ewyghen wyngaerden ^{11*} *B. — vrolicheit*

¹ *Cant. 6, 1.*

myn brudegom is neder ghesteghen in synen hoff up dat
 kruet beddiken, dat he daer mochte plucken lylyen^{1*} unde
 werden daer ghespysset manc den lylyen. Claerlike des ewi-
 ghen konynghes hoff is de hilghe kerke, daer in is een
 5 schoene kruetbeddiken, dat is maria mynlike herte unde
 reyne lijff, over all vull lylyen der juncferlicheit, over all
 verhoghet unde verheven boven ander eerde,^{2*} ghelijc den
 kruetbeddiken in den hoff, over all sunder nettelen, sunder
 dystel, sunder unkruet alles gebrekes. Och dit kruetbeddi-
 10 ken treckeden den ewigen brudegom ut syn hoecheit in
 unse nederheit um te werkene unse salicheit allene um syns
 selves mynlicheit, mildicheit, guetheit. O maria, vul ghenaden,
 van dy staet oick in den selven boeke der leefden, daer
 dy hoechlike pryset dyn ghemynde, unse beholder, aldus:¹
 15 O myn vrendynne, du bist over all schone unde suverlic.
 Dyn oghen syn als der duven oghen behalven dat in dy
 verborgen is heymelike^{3*} unde de dochteren van syon won-
 derden em van dyn up styghen, aldus sprekende: We is
 desse, aldus up styghende^{4*} als een roec van myrren unde
 20 wyroeck unde aller kruden des apotekes. Waerlike de
 overste aerste, de ewighe apoteker heeft alle edele krude
 gheseyet unde gheplantet in dynen wyngaerden; o maria, up
 dat kruetbeddiken dyns herten daer heeft he se allen be-
 goten, bedouwet unde begavet mytten soeten suden wynd
 25 des hilghen gheestes. De koelde noerden wynt en moste
 daer nicht in weyen, als in den boeke der leefden staet:²
 Ganc hen, du noerden wynd unde du suden wynt, komet
 unde weyet over all^{5*} myn^{6*} hoff, dat daer de kostele kru-
 den bloyen, groyen, wassen unde dyen, over all ghenoech-
 30 like rukende, alle krancken ghenesende, alle herten verbly-
 dende in tijt unde in

1* *dar lylien mochte plucken* 2* *eerden* 3* *behalven dat*
heymelike in dy verborgen is 4* *de aldus upstyget*
 5* — *all* 6* *unsen*

¹ *Cant. 4, 6.* ² *Cant. 4, 16.*

ewicheit. Och desse kruden in dessen wyngaerden, up dit edel beddiken syn boven maten noet, nutte, ghenoechlike over all unde wonderlike kostell; allen oghen ghenoechlike, allen tunghen unvertellike, allen handen unbescrijfflike, mer doch allen herten begheerlike unde allen selen salich unde allen engelen unde hilghen vrolic in tijt unde in ewicheit. Daer umme en kunnen se over all nicht staen in dit kleyne boeke,^{1*} noch hijr bescreven werden. Mer doch, o ynnighe sele, gae in marien wyngaerden, merke daer up dat kruetbeddiken eers moederliken herten. Daer salstu vynden eerst de kostele myrre, de edele wynrute unde de bitter aelse, de anders ghenomet is warmoeede. Desse drie kruden stonden daer overmits marien bitterheit in tijt, daermede verkryghen alle ghelovyghen salicheit in ewicheit unde soticheit sunder ende.

XVII. Kap.

Noch staet in marien wyngarde de myrre unde beteykent marien moederlike drovicheit.

Mytten eersten merke daer de myrre, als maria selven sprekent:¹ Als utverkoerne myrre gaff ick roeke der soticheit. Naturlike myrre is bitter kruet eder bitter salve, de bewaert natuerlike lichame, dat se nicht en^{2*} rotten, levendich eder^{3*} doet unde is nutte tegen stynckende aese. By desser myrre machstu verstaen, o ynnighe sele, de over grote^{4*} bitterheit, de maria droech in eer moederlike herte van eers kyndes wonderlike lyden all syn leven langh unde^{5*} allermeeest in tijt syns aller swoersten stervens ut syn allermeeeste mynlicheit um unse salich leven in^{6*} ewicheit. In den boeke der leeften^{7*} sprac maria² van eer selven: Ic will gaen up den berch der myrren. O maria, moeder boven alle moeders, och woe vake ghengestu up den berch der myrren drye unde

^{1*} bokekyn ^{2*} † styncken eder ^{3*} ofte ^{4*} — grote

^{5*} — unde ^{6*} † tyd unde in ^{7*} leve

¹ Eccli. 24, 20. ² Cant. 4, 6.